

Phòng trị một số bệnh trên cá giống

Cá giống vào thời tiết lạnh thường hay gặp phải các bệnh ký sinh trùng như trùng quả dưa, trùng bánh xe, nấm thủy mi... Cần có các biện pháp phòng trị kịp thời để tránh hao hụt cho người nuôi.

1. Bệnh trùng quả dưa

Bệnh do nguyên sinh động vật *Ichthyophthirius multifiliis* gây ra. Chúng ký sinh ở da, mang cá hút máu và tạo vết thương; sau đó, vết thương bị nhiễm khuẩn tạo các đốm mủ màu trắng trên da, mang nên còn gọi là bệnh đốm trắng. Bệnh thường xuất hiện và gây chết cá ở giai đoạn cá hương, cá giống và gây tác hại cho nhiều loài cá. Đặc biệt, chúng có thể gây chết 100% trong 3 - 5 ngày đối với cá trê giống. Bệnh thường xảy ra vào mùa mưa, phát triển nhanh ở điều kiện nhiệt độ 22 - 25⁰C; xuất hiện nơi ương cá cải tạo chưa tốt, có mầm bệnh.

Phòng bệnh: Áp dụng các biện pháp phòng bệnh tổng hợp. Trong đó, cần cải tạo ao, phơi đáy ao kỹ để diệt mầm bệnh. Khi hệ thống ương nuôi có cá mắc bệnh trùng quả dưa, cần cách ly cá bệnh với cá khỏe. Xử lý nước ao nuôi trước khi thả bằng TCCA 1 kg/1.000 m³. Trước khi thả nên tắm cá giống bằng muối ăn với nồng độ 2 - 3 ppm trong 5 - 10 phút hoặc KMnO₄ nồng độ 10 ml/m³ trong 1 - 2 phút. Bổ sung Vitamin C để tăng cường sức đề kháng cho cá.

Trị bệnh: Tắm cho cá bằng formalin 250 ppm, trong 30 phút, tắm 2 ngày/lần, 3 lần liên tục hoặc tắm bằng KMnO₄ nồng độ 15 - 20 ml/m³ phun xuống ao 2 lần/tuần. Xử lý mầm bệnh trong nước bằng VICATO 1 kg/1.500 - 2.000 m³ hoặc BKC 80 nồng độ 500 - 800 ml/m³ lúc trời nắng, xử lý 2 ngày/lần; 3 lần liên tục. Tạt Vitamin C để cá tăng sức đề kháng và bổ sung glucan vào thức ăn để cá bệnh nhanh hồi phục.

2. Trùng bánh xe

Bệnh do ký sinh trùng họ Trichodina gây ra. Trùng ký sinh chủ yếu ở da, mang, khoang mũi cá. Khi cá mắc bệnh, trên thân cá có nhiều nhớt màu hơi trắng đục; da cá chuyển màu xám, cá thường nổi thành từng đàn trên mặt nước. Khi bị bệnh nặng, cá bơi lung tung không định hướng, cá lật mấy vòng chìm xuống ao rồi chết. Bệnh gây tác hại lớn cho các cơ sở ương nuôi giống, tỷ lệ hao hụt có thể lên tới 80%. Bệnh gây hậu quả nghiêm trọng lên cá hương và cá giống, tỷ lệ chết có thể là 90% trong 48 giờ. Bệnh thường xuất hiện trong những ao, bể ương nuôi với mật độ dày, môi trường bẩn. Bệnh thường xuất hiện vào mùa mưa.

Phòng bệnh: Giống như phòng bệnh trùng quả dưa. Giữ môi trường nước sông nuôi luôn sạch sẽ. Mật độ ương nuôi cá không quá dày (khi đó cảm nhiễm trùng bánh xe tăng 4 - 12 lần).

Trị bệnh: Dùng nước muối 2 - 3% tắm cho cá 10 - 15 phút hoặc phun trực tiếp xuống ao với nồng độ 0,5 - 0,7 ppm (0,5 - 0,7 g/m³ nước); dùng CuSO₄ 0,5 ppm rắc đều xuống ao. Xử lý mầm bệnh trong nước bằng Vicato 1 kg/1.500 - 2.000 m³ hoặc BKC 80 nồng độ 500 - 800 ml/m³ lúc trời nắng, xử lý 2 ngày/lần; 3 lần liên tục. Tạt Vitamin C để cá tăng sức đề kháng và bổ sung glucan vào thức ăn để cá bệnh nhanh hồi phục.

3. Nấm thủy mi

Bệnh do một số loài nấm thuộc các giống Achlya, Saprolegnia, Leptolegnia... gây ra. Nấm ký sinh làm cho da cá xuất hiện các vùng trắng xám, sau vài ngày tại đó mọc lên các sợi nấm mảnh và phát triển thành từng búi nấm trắng như bông và có thể quan sát bằng mắt thường. Bệnh phát triển mạnh trong các ao nuôi bị ô nhiễm do mùn bã hữu cơ, ao nuôi ít được thay nước và trong các bể ấp có nhiều trứng bị ung. Nấm thường phát triển đầu tiên ở các trứng bị ung, sau lây lan nhanh sang các trứng khỏe và gây chết hàng loạt. Bệnh hay phát triển ở các đàn cá bị thương tổn trên da do tác động cơ học như đánh bắt, vận chuyển hay do ký sinh trùng ký sinh.

Phòng bệnh: Tương tự như phòng bệnh ở trùng quả dưa.

Trị bệnh: Dùng Methylen với lượng 2 - 3 l/1.000 m³ nước ao nuôi liên tục trong 3 ngày, 2 ngày/lần. Dùng iodine lượng 1 l/5.000 m³ hoặc Vicato với lượng 1 kg/1.500 - 2.000 m³ nước; Hoặc dùng CuSO₄ với lượng 500 - 700 g/1.000 m³ tạt đều khắp mặt ao nuôi. Tạt Vitamin C để cá tăng sức đề kháng và bổ sung glucan vào thức ăn để cá bệnh nhanh hồi phục.